

Fremmet av: Oslo Sosialistiske studenter

1 **Sak 32/22: Et inkluderende og mangfoldig akademia**

2 Høyere utdanning er et middel for aktiv demokratisk deltakelse. Et rettferdig samfunn
3 forutsetter derfor lik mulighet til utdanning for alle uavhengig bakgrunn, og det er kritisk at
4 studentsammensetningen i utdanningsprogrammer gjenspeiler befolkningen som helhet.
5 Dette er ikke tilfellet i dag. På tross av at innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i
6 større grad enn befolkningen ellers tar høyere utdanning, er personer med
7 innvandrerbakgrunn underrepresentert i en rekke utdanningsprogrammer. Mens studenter
8 med innvandrerbakgrunn er overrepresentert i medisinske og teknisk-naturvitenskapelige
9 utdanningsprogrammer er de sterkt underrepresentert i utdanningsprogrammer som
10 lærerutdanningene, psykologi, humaniora og arkitektur.

11 Den manglende representasjonen i studentsammensetningen får følger for samfunnsansvaret
12 de ulike profesjonene besitter. Dette ser vi blant annet i psykologiprofesjonen. Før årets
13 søknadsfrist til høyere utdanning kom ni psykologer og forskere med minoritetsbakgrunn med
14 en sterk oppfordring til ungdom med minoritetsbakgrunn, og særlig menn, til å søke
15 profesjonsutdanningen i psykologi. "Mangel på den flerkulturelle kompetansen som
16 minoritetsstudenter besitter øker gapet i likeverdige psykisk helsetjenester i Norge, og det i en
17 tid hvor behovet for hjelp har blitt større" skriver de, og peker på å at det er et underbruk av
18 psykiske helsetjenester blant befolkningen med minoritetsbakgrunn.¹

19 Universiteter, høgskoler og forskningsinstitusjoner gjør i dag for lite i arbeidet for et
20 mangfoldig og inkluderende akademia. Komiteen for kjønnsbalanse og mangfold i forskning
21 (Kif-komiteen) har kartlagt arbeidet med likestilling og mangfold ved norske
22 utdanningsinstitusjoner. I rapporten *Fra visjon til praksis fra 2021* kommer det frem at
23 universiteter, høgskoler og forskningsinstitusjoner setter av lite ressurser til målrettet
24 mangfoldsarbeid, mange institusjoner mangler sentrale handlingsplaner for etnisk mangfold
25 og under halvparten av institusjonen har utvalg eller koordineringsgrupper som arbeider med
26 etnisk mangfold. Ingen av respondentene ved universitetene vurderer arbeidet for etnisk
27 mangfold som bra, og under halvparten av de spurte forskningsinstitusjonene og høyskolene
28 vurderer eget arbeid for etnisk mangfold som bra.²

29 For å kunne innføre treffsikre mangfoldstiltak behøver institusjonene et kunnskapsgrunnlag
30 om hva som virker. I dag er dette kunnskapsgrunnlaget for dårlig. Det er behov for bedre
31 statistikk om representasjon ved ulike utdanningsprogrammer, kunnskap om hvordan det i
32 praksis arbeides med mangfold ved ulike institusjoner, utfordringer ved dette arbeidet, og
33 hvordan effekten er av ulike tiltak for økt etnisk mangfold.

---

¹ Chaudhry, Usman M., Omid V. Ebreahimi, Mehdi Farshabaf, Shoab Khan, Zemir Popovac, Thilip Thangarasa, Vali Ahmadzadeh, og Udesah Anda. 2022. *Kjære lillebror, vi trenger deg!* 14. april 2022. Hentet 16. mai 2022. <https://www.vg.no/nyheter/meninger/i/8Q8BdQ/kjaere-lillebror-vi-trenger-deg>.

² Komité for kjønnsbalanse og mangfold i forskning. 2021. "Fra visjon til praksis. En surveyundersøkelse om likestillings- og mangfoldsarbeidet ved forskningsinstitutter, høyskoler og universiteter." https://kifinfo.no/sites/default/files/rapport_fra_visjon_til_praksis_les_april21_2.pdf

34 Oslo Sosialistiske Studenter og stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård stilte følgende
35 spørsmål til forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe: "Hvordan arbeider
36 regjeringa med å øke andelen studenter med minoritetsbakgrunn i studieprogrammer der
37 disse er underrepresentert, slik at mangfoldet i ulike studieprogrammer og institusjoner
38 speiler mangfoldet ellers i samfunnet?" Borten Moe svarte at ansvaret for rekruttering i
39 hovedsak ligger hos høgskolene og universitetene selv, og viste videre til Kif-komiteens
40 arbeid.³ Men vi vet at universiteter, høgskoler og forskningsinstitusjoner selv gjør for lite. Vi
41 vet at vage formuleringer i årlige tildelingsbrev ikke er nok. Vi vet at finansieringa mangler. Og
42 vi vet at den manglende representasjonen får store konsekvenser for samfunnet vårt. Det er
43 på tide at den øverste politiske ledelse er sitt ansvar bevisst og tar grep for å sikre en reell
44 prioritering av arbeidet som står foran oss.

45 Mangfold og inkludering blir ikke til av seg selv. Utdanningsvalg går i arv, og manglende
46 representasjon i studieprogrammer og yrker kan bidra til å øke terskelen for
47 underrepresenterte grupper til å søke seg til yrkene. Arbeidet for et inkluderende og
48 mangfoldig akademia må derfor prioriteres gjennom en bred og kraftfull tiltakspakke som
49 treffer før, under og etter utdanning. Slik sikrer vi et rettferdig samfunn med lik mulighet til
50 høyere utdanning.

51 **Oslo SV vil arbeide for at studentsammensetningen i høyere utdanning speiler**
52 **befolkningen som helhet, gjennom å:**

- 53 ● Pålegge høyere utdanningsinstitusjoner å utarbeide sentrale handlingsplaner for
54 etnisk mangfold
- 55 ● Sikre finansiering av tiltak for etnisk mangfold ved utdanningsinstitusjoner
- 56 ● Styrke rådgivningstjenesten i videregående skole
- 57 ● Tilrettelegge for økt samarbeid mellom høyere utdanningsinstitusjoner, videregående
58 skoler og grunnskoler
- 59 ● Kartlegge representasjon i utdanningsprogrammer
- 60 ● Forbedre kunnskapsgrunnlaget om effekten av ulike mangfoldstiltak
- 61 ● Forbedre kunnskapsgrunnlaget om forhold mellom etnisitet, kjønn, seksuell legning,
62 sosial klasse, funksjonsevne og utdanningsvalg

---

³ Skriftlig spørsmål fra Freddy André Øvstegård (SV) til forsknings- og høyere utdanningsministeren.
<https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Sporsmal/Skriftlige-sporsmal-og-svar/Skriftlig-sporsmal/?qid=89204>.